

Hangon ympäristöyhdistys ry
Hangö miljöförening rf
Hanko 9.11.2007

Länsi-Suomen ympäristölupavirasto
PL 115
00231 Helsinki

Viite: Hangon sataman ympäristölupa Länsisataman toiminnalle
Länsi-Suomen ympäristölupaviraston asiakirja Nro 6/2005/2 Dnro LSY-2003-Y-383

Asia: Esitys ympäristöluvan tarkistamiseksi

Hangon ympäristöyhdistys ry:n kotipaikka on Hanko. Yhdistys toimii luonnon- ja ympäristönsuojelun edistämiseksi toimialueellaan Hangossa.

Esitys:

Hangon ympäristöyhdistys esittää, että Hangon satama määrättäisiin tekemään hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi välittömästi.

Perustelut:

Hangon sataman ympäristöluvassa seuraava määräys:

”Hangon Sataman on toimitettava ympäristölupavirastolle hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi viimeistään 31.12.2012. ”

Lisäksi luvan voimassaolosta on määrätty, että toiminnan oleelliseen laajentamiseen ja muuttamiseen on oltava lupa. Toiminnan aiheuttamat haitat ovat lisääntyneet tai saattaneet lisääntyä siinä määrin, että Ympäristönsuojelulain 28 pykälän mukainen ympäristöön kohdistuva vaikutus on muuttunut.

Hangon sataman kautta kulkevien tavaramäärien volyymi on kasvanut huomattavasti. Sataman lehdistölle antamien tietojen mukaan kasvua on ollut kymmeniä prosentteja joka vuosi. Muutaman viime vuoden aikana tapahtunut toiminnan laajentuminen on siis ollut oleellista. Toiminta on lisäksi muuttunut siten, että alueelle tuodaan huomattavia määriä henkilöautoja. Toiminnan laajentumisen vuoksi satama on halunnut ottaa lisäalueita käyttöön. Lisäalueiden käyttöönoton rajoitteena lienee ollut pelkästään tilaonta.

Hangon sataman tilastojen mukaan kasvu on ollut vuodesta 2002 seuraavaa:

Vuosi	2002	2003	2004	2005	2006	Syyskuu 2007
Alusliikenne (kpl)	1505	1599	1533	1635	1899	1068
Tavaraliikenne (1 000 tn)	2730	2891	2967	3384	4000	2225
Autotuonti (kpl)	133956	196852	237658	364704	421891	353049
Rekat ja trailerit (kpl)	107524	116115	107277	120615	126697	39558
Kontainerliikenne (TEU)	28073	34699	40595	55257	53776	43424

Vuoden 2007 tilastot ovat syyskuun arvoja. Niistä voi laskea ennusteen ja sen perusteella kasvu on edelleen huomattavaa.

Vaikka tilastoissa alusmäärät eivät ole kasvaneet tavaravolyymien myötä, on huomattava, että alusten koko on kasvanut. Runsainta kasvu on ollut autotuonnissa, mikä myös aiheuttaa suuren osan sataman toimintojen haitoista.

Rekka- ja traileriliikenne on vähentynyt Superfast-yhtiön lopetettua liikennöinnin Hankoon, mutta nyt on juuri aloitettu uusi vastaava yhteys Saksaan. Todennäköisesti rekkaliikenne kasvaa hyvin nopeasti parin vuoden takaiselle tasolle.

Rekkaliikenteeseen ei ole laskettu autonkuljetusrekkojen käyntikertoja satama-alueella. Tielaitoksen liikennetilastojen mukaan Hankoon johtavalla maantiellä rekkojen määrä ei ole vähentynyt niin paljoa kuin mitä sataman tilastojen perusteella voisi olettaa. Sataman autoliikenne on joka tapauksessa selvästi isompi kuin mitä pelkkien meritse kulkevien lastimäärien perusteella voisi olettaa.

Toiminnan laajentumisesta on haittaa muun muassa pakokaasupäästöjen ja melun lisääntymisen vuoksi. Nykyisin voimassa olevassa ympäristöluvassa ei ole huomioitu henkilöautojen tuontia Länsisataman kautta. Päästöt ilmaan on laskettu vain laivoista ja sataman työkoneista. Tuontiautot siirretään laivoista satamaan ajamalla. Autojen moottorit eivät ehdi lämmetä lyhyiden ajomatkojen aikana, joten katalyysaattorit eivät toimi. Samaten vietäessä autot alueelta, ne käynnistetään kylmänä ja ajetaan muualle.

Hangon kaupungissa suoritettiin ilmanlaadun mittauksia vuonna 2006. Ilmatieteen laitoksen julkaiseman loppuraportin mukaan ilman laatu oli ajoittain heikko. Raportissa lisäksi suositeltiin lisämittauksia ja tutkimuksia. Määräyksen pienhiukkasten määrästä kiristynevät 1.1.2010 ja sitä ennen tulisi selvittää, miten sataman lisääntynyt toiminta vaikuttaa päästöihin.

Huomattava osa Hankoon tuotavista henkilöautoista siirretään ajamalla kaupungin läpi Hangon itäisellä teollisuusalueella olevalle varastokentälle. Autojen tuonti Hangon länsisataman kautta on lisääntynyt paljon ja erityisesti Superfast-aluksen lopetettua liikennöinnin Hankoon. Raportti ilmanlaadusta Uudenmaan ympäristökeskuksen alueella toteaa, että suurin syy ilman laadun heikkenemiseen ovat autot. Autojen tuonin ja niiden siirtelyn tarpeen kasvu heikentävät Hangon ilmanlaatua edelleen. VTT:n nettisivuilla on LIPASTO2006-laskentajärjestelmän tuloksia. Vertailtaessa tuontiautojen ajosuoritemääriä ja päästöjä kaupungin oman liikenteen päästöihin, nähdään sataman toiminnan laajenemisen aiheuttamien haittojen suuruus.

Sataman suorittamissa ympäristöluvan edellyttämässä melumittauksissa todettiin, että sataman melutaso ylittää ajoittain ja paikoitellen ympäristöluvassa annetut raja-arvot. Ylityksiä on enemmän ja pahempia kuin mitä suoritettujen erittäin suppeiden mittausten perusteella voisi arvioida. Jatkuva toiminnan kasvu lisää melua edelleen. Samaten sataman laajenemishankkeet muuttavat melun leviämisreitit, mikä lisää ympäristöluvan perustana oleva laskennallinen meluselvitys näyttää. Ympäristöluvassa tulisi antaa määräys melun seurannasta selvästi useammin kuin nykyisen luvan mukainen kolmen vuoden välein suoritettava melumittaus.

Nykyisessä ympäristöluvassa todetaan: "Lähimpänä ohjearvoa ollaan Nycanderinkadun ja satama-alueen välissä olevien talojen kohdalla, missä päivän keskiäänitaso on enimmillään noin 53-54 dB." Sataman ja kyseisten talojen väliin on rakennettu Korsmanninkadun jatke ja sataman reuna-alueet ovat muuttuneet sen myötä. Uutta katuosuutta ei vielä käytetä, mutta päivän keskiäänitaso on talojen vieressä hyvin usein 56-59dB. Sataman liikenteestä osa tulee siirtymään ko kadulle sen käyttöönoton jälkeen ja se nostaa edelleen melutasoa.

Sataman ympäristöluvan perustana olleesta meluselvityksestä on erillinen liite tämän asiakirjan liitteenä.

Satama on teettänyt selvityksen erilaisista sataman kehitysmahdollisuuksista. Jatkotyön pohjaksi on otettu malli, joka huomattavasti kasvattaa sataman volyymejä. Kyseisen mallin mukainen kasvu ei mahdu nykyisen ympäristöluvan puitteisiin. Jotta satama osaisi ottaa huomioon ympäristöluvan

rajat suunnitellessaan jatkokehitystään, olisi parempi tarkistaa ympäristölupa nyt eikä vasta vuonna 2012.

Sataman ympäristöluvan tulisi kattaa koko alue, jolla sataman toiminnalla saattaa olla haitallisia tai seurattavia vaikutuksia. Nykyisen ympäristöluvan liitteenä on kartta, johon on merkitty satamatoiminnoille kaavoitettu alue. Koska sataman toimintojen vaikutukset ulottuvat kauemmas ja ympäristölupa koskee kaikkea sataman toimintaa, olisi selkeämpää jättää karttaliite pois tai lisätä toinen liite, johon määritellään laajempi alue. Laajemman alueen rajausta voisi olla määritelty sen perusteella, millä alueella sataman toiminta saattaa aiheuttaa haittoja.

Tuontiautoja varten on varastointikenttä Hangon itäisellä alueella. Autoja siirretään varastoalueelle ja sieltä takaisin ajamalla. Koska itäisen teollisuusalueen varastointikenttä ja sinne tapahtuva siirtoliikenne on suoraan sataman kautta tapahtuvaan autotuontiin liittyvää, tulisi myös harkita kyseisen alueen ja sinne tapahtuvan liikenteen haittojen huomioimista ympäristöluvassa. Lisäksi rautateitse tapahtuva autonkuljetus on lisääntymässä. Myös suoraan sataman toimintaa liittyvä junaliikenne tulisi määritellä ympäristöluvan ehtoihin sisältyväksi, vaikkei toiminta tapahdu sataman toiminnoille kaavoitetulla alueella.

Satama on liikenteellisesti sellaisessa paikassa, että kaikki liikenne sinne ja sieltä pois tapahtuu kaupungin läpi. Rekat, junat ja henkilöautot kulkevat kaikki sellaisia reittejä, että suuri osa haitoista kohdistuu kaupungin keskeisille alueille. Sataman toiminnasta aiheutuvat päästöt tulisi arvioida myös muualla kuin satama-alueella ja lähimpien asumiseen käytettävien alueiden osalta.

Yhteenveto:

Hangon sataman toiminnan laajeneminen ja muutokset ovat jo nyt niin oleellisia, että ympäristöluvan ehto laajenemisen luvanvaraisuudesta täyttyy. Koska lisäksi laajeneminen jatkuu voimakkaana myös pitkän tähtäyksen suunnitelmissa, tulisi Hangon satama velvoittaa jättämään hakemus lupamääräysten tarkentamiseksi.

Hangon ympäristöyhdistys ry

Pertti Sundqvist
puheenjohtaja

Lotte Runeberg
hallituksen sihteeri

osoite: Hangon ympäristöyhdistys ry
c/o Pertti Sundqvist
Haagankatu 3, 10900 Hanko

Liite: Hangon sataman ympäristöluvan perusteena olleen vuoden 2003 meluselvityksen analyysi nykylähtökohdista